

Sosiaali- ja terveysministeriö
Diaarinumero VN/1463/2025

Lastensuojelun Keskusliiton lausunto sosiaali- ja terveysministeriölle

Lastensuojelun Keskusliitto (LSKL) kiittää sosiaali- ja terveysministeriötä mahdollisuudesta lausua selvityksestä sosiaali- ja terveysalan järjestöjen avustustoiminnan edellytyksistä ja linjauksista.

Lastensuojelun Keskusliiton lausunto

Lastensuojelun Keskusliitolle (LSKL) ei lähetetty lausuntopyyntöä, mutta lausumme asiasta silti, koska sosiaali- ja terveysalan järjestöjen avustustoiminnan tulevaisuus on suoraan yhteydessä siihen, millaista apua ja tukea järjestöt voivat tarjota lapsille, nuorille ja perheille sekä olla osaltaan varmistamassa perusoikeuksien toteutumista.

LSKL ei ole kannattanut sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuksiin kohdistuvaa 130 milj. euron eli noin kolmanneksen leikkausta. Näin suurta leikkausta ei ole mahdollista toteuttaa ilman, että avuntarvitsijoiden saama tuki vähenee. Leikkaukset vaikuttavat lasten, nuorten ja perheiden matalan kynnyksen tukeen Suomessa, mikä herättää suurta huolta, ja voivat vaarantaa lapsen oikeuksien täysimääräistä toteutumista. Kun ottaa huomioon laajat leikkaukset, joita on tehty esimerkiksi sosiaaliturvaan, terveydenhuoltoon, ammatilliseen koulutukseen, kotoutumiseen sekä suunnitteilla olevat leikkaukset esimerkiksi sosiaalihuoltoon, näkee LSKL vääränä arvovalintana leikata järjestöjen työstä, josta iso osa on ennakoivaa ja ehkäisevää.

LSKL:n näkökulmia avustujärjestelmän uudistamiseen

Järjestöillä on Suomessa merkittävä rooli. Ne tarjoavat yhteisön ja osallistumisen mahdollisuuksia erilaisissa tilanteissa eläville lapsille ja perheille, tavoittavat tuen piiriin matalalla kynnyksellä myös avun ulkopuolelle jääviä ja kanavoivat lasten ja perheiden arjen kokemuksia ja tarpeita päätöksenteon tueksi. LSKL pitää tärkeänä, että avustujärjestelmän uudistamisessa kuullaan ja huomioidaan tarkasti erityisesti järjestökentän ehdotukset. Tämä liittyy myös raportissa useammassa kohdassa esille nostettuun järjestöjen toiminnan päällekkäisyyteen. On tärkeää, että jatkotyöskentelyssä käydään järjestöjen kanssa tiivistä vuoropuhelua siitä, mikä on aidosti ja todennettavasti päällekkäistä toimintaa, ja millaisia toimia näissä tilanteissa voidaan tehdä yhteistyön tiivistämiseksi.

On tärkeää, että uudistuksessa tunnistetaan ja tunnustetaan kansalais- ja sote-järjestöjen yhteiskunnallinen merkitys. Tätä tukee myös tuoreen E2 -kyselytutkimuksen tulokset (<https://www.soste.fi/uutiset/uusi-tutkimus-suomalaisten-mielesta-hallitus-tekee-virheen-leikatessaan-sosiaali-ja-terveysjarjestojen-rahoitusta/>), joissa kansalaiset korostivat kansalaisjärjestöjen roolia muun muassa osana toimivaa demokratiaa sekä heikommassa asemassa olevien äänenä ja epäkohtien esille tuojana. Näitä näkökulmia raportissa ei juurikaan tuoda esille.

STEAn neuvottelukunnalla on oltava rooli uudistyössä. Neuvottelukunnan jäsenillä on paljon ymmärrystä, tietoa ja taitoa arvioida, miten voitaisiin saavuttaa parhaiten eri tahojen näkemyksiä huomioiva ratkaisu. Lisäksi on välttämätöntä, että uudistustyössä huomioidaan järjestöjen piirissä olevien ihmisten kokemukset ja näkemykset. Ilman heitä Suomessa ei olisi monipuolista ja rikasta järjestökenttää. Järjestöjen tekemä arvokas työ on turvattava myös tulevaisuudessa.

Yleiset huomiot vaihtoehdoista A ja B

Lausuntopyyntöissä pyydetään arvioimaan, kumpi esitetyistä malleista soveltuu paremmin uudistuksen lähtökohdaksi. Raportissa vaihtoehtoja A ja B on kuitenkin kuvattu hyvin eri tavoin, mikä hankaloittaa niiden arviointia ja vertailua.

Käytännössä tiedot vaihtoehdosta B ovat hyvin suppeat, ja sen tarkempi arviointi edellyttäisi tietojen tarkentamista. Vaihtoehto A puolestaan esittää yhdessä avustustasojen leikkauksien kanssa varsin mittavia muutoksia mm. kansalaisjärjestöjen rooliin yhteiskunnassamme. Ottaen huomioon ehdotettujen muutosten laajuus, jää moni kysymys kuitenkin vielä avoimeksi tai kaipaisi tarkennusta. Raportissa ei esimerkiksi anneta perusteluita sille, millä perusteella vaihtoehdon A prosenttiosuudet on määritelty (78 % valtakunnalliset painopisteet, 15 % alueellisten tarpeiden perusteella ja 7 % hallitusohjelman mukainen erityispainotus). Avoimeksi jää myös se, miten 130 miljoonan avustustason leikkaus kohdentuisi. Positiivista on se, että raportissa kiinnitetään huomiota siihen, miten uudistuksen yhteydessä voidaan keventää järjestöjen hallinnollista taakkaa. Tästä esimerkkeinä mm. avustusten päättäminen kolmeksi vuodeksi kerrallaan sekä tuloksellisuus- ja vuosiselvitysten yhdistäminen.

LSKL yhtyy avustusasioden neuvottelukunnan näkemykseen ja toteaa, että valtionavustusleikkausten valmistelun lähtökohdana tulisi olla hallittu sopeutuminen, joka aiheuttaa mahdollisimman vähän vaurioita järjestöjen perustoimintaan. Muutosten tulee perustua huolelliseen kansalaisyhteiskunta- ja hyvinvointivaikutusten arviointiin.

Lausunnossaan LSKL kiinnittää erityistä huomiota seuraaviin näkökulmiin:

Avustusten suuntaaminen teemaperusteisesti

Selvityshenkilön raportissa esitetyn vaihtoehto A:n mukaisesti kansalaisjärjestöjen avustukset suunnattaisiin jatkossa valtaosin teemaperusteisesti eli etukäteen määriteltyjen, vähintään 5–6 vuotta kestävien painopisteiden mukaisesti. Ensimmäisellä painopistekaudella teemat olisivat seuraavat:

- Lasten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin lisääminen
- Ikääntyneiden toimintakyvyn tukeminen
- Mielen terveyden edistäminen
- Yksinäisyyden vähentäminen ja osallisuuden vahvistaminen
- Väestöterveyden edistäminen ja kansansairauksien ehkäiseminen.

Jo tällä hetkellä valtaosa avustussummasta kohdentuu näihin raportissa mainittuihin, ja osittain päällekkäisiin, teemoihin. Raportista ei käy ilmi, kuinka suuresta uudelleen kohdentamisesta ehdotuksessa olisi kyse suhteessa nykyiseen avustusten jakoon tai mitä teemoja jäisi esimerkiksi painopisteeksi asetettujen kohderyhmien ulkopuolelle (ks. tarkemmin lausunnon kohta Vähemmistöryhmät on huomioitava avustusten jakamisessa myös tulevaisuudessa). Raportti ei myöskään anna vastauksia esimerkiksi siihen, miten painopisteitä tai teemoja tullessaan arvioimaan, millaista järjestöjen välistä yhteistyötä avustukset edellyttäisivät (tulisiko järjestöjen esimerkiksi hakea rahoitusta yhdessä) tai voisiko yksittäinen toimija hakea avustusta esimerkiksi useammasta teemasta.

Jossain määrin avoimeksi jää myös se, miten varsin lyhyellä aikajanelalla voidaan ratkoa raportissa esiteltyjä, varsin laaja-alaisia teemoja tai miten kuvatulla aikajanelalla voidaan todentaa nimenomaan järjestöjen toiminnan vaikuttavuus osana yhteiskunnallista kehitystä. Esimerkiksi lasten ja lapsiperheiden hyvinvointiin vaikuttavina tekijöinä nostetaan esille lapsiperheköyhyys, kiusaaminen, vanhempien alkoholinkäyttö, lastensuojeluilmoitusten määrän kasvu, lastensuojelun avohuollon asiakkaiden määrän kasvu, sijoitusten määrän kasvu, perhetaustan vaikutus oppimiseen ja koulumenestykseen, digilaitteet, some ja väkivaltakäyttäytyminen. Nämä ovat hyviä esimerkkejä ilmiöistä tai teemoista, joiden ratkaiseminen vaatii paitsi pitkäjänteistä työtä, myös muuta lapsi-, perhe- ja sosiaalipolitiikkaa kuin järjestöjen avustamista. Mikäli painopistealueiden kesto on esimerkiksi viisi vuotta, onko vaarana, että järjestöjen tarjoamaan tukeen ja toimintaan tulee tarpeettomia katkoja?

LSKL pitää hyvänä, että raportissa on nostettu esille niin tutkimustiedon kuin asiantuntijakeskusteluissa saadun tiedon merkitystä teemojen ja niihin liittyvien näkökulmien valinnassa. LSKL pitää tärkeänä, että teemojen mahdollisessa jatkotyöstämisessä myös lapset, nuoret, vanhemmat ja muut avun tai tuen tarvitsijat saavat tuoda näkemyksiään esille ja kertoa, millaista apua tai tukea he tarvitsisivat. Lisäksi teemojen valinnassa täytyy hyödyntää järjestöihin kertyvää kokemus- ja asiantuntijatietoa.

Mahdollisten edellä kuvattujen teemaperustaisten avustusten lisäksi LSKL pitää keskeisenä, että myös yleisavustusten roolia vahvistetaan tai muulla tavoin varmistetaan, että järjestöillä on myös jatkossa mahdollisuus suunnata toimintaansa ketterästi erilaisiin muuttuviin tarpeisiin. Tästä näkökulmasta ei ole perusteltua, että yleisavustus rajattaisiin vain valtakunnallisille järjestöille tai yhdelle koordinaatio- ja tukijärjestölle per hyvinvointialue. Myös kirjaus siitä, että yhdellä avustuksen saajalla voi olla kerrallaan korkeintaan viisi Ak-kohdetta, vaatii avaamista ja perusteluita.

Mikäli avustusjärjestelmää uudistetaan teemoittelun pohjalta, on tästä saatava kokemusta ennen koko järjestelmän uudistamista. LSKL suosittaa pohtimaan, voisiko kokeilun kautta saada tietoa, miten teemoitteluun pohjaava avustusjärjestelmä käytännössä toimisi. Samassa yhteydessä on tärkeää tarkastella, millaisia kokemuksia ja tuloksia aiemmista avustusohjelmista on saatu ja hyödyntää tuota tietoa jatkovalmistelussa.

Avustusten jakamisen prosessista ei pidä tehdä liian byrokraattista

Selvityshenkilön raportissa ehdotetaan, että jatkossa teemasta kiinnostuneet avustuksen hakijat sekä keskeisten yhteistyötahojen edustajat ja kunkin teeman erityisasiantuntijat osallistuvat yhteiskehittämisen prosessiin, jossa muun muassa hahmotellaan riittävän yhteinen ymmärrys teeman sisällöstä sekä määritellään vaikuttavuustavoite. LSKL näkee arvon siinä, että monimutkaisia yhteiskunnallisia haasteita lähestytään ekosysteemisen ajattelun kautta. Tällaiseen yhteiskehittämisen prosessiin sisältyy kuitenkin haasteita.

LSKL huomauttaa myös, että ehdotettu yhteiskehittämisen prosessi voi muodostua raskaaksi. Potentiaalisia avustushakijoita olisi todennäköisesti satoja. Toisaalta myös tiedetään, että kaikilla järjestö- ja yhdistystoimijoilla ei resurssisyistä ole mahdollisuutta osallistua tällaisiin tilaisuuksiin. Herääkin kysymys siitä, kenen ääni näissä tulee kuuluviin ja kenellä olisi jatkossa valta päättää avustusten jakamisesta. Raportti ei anna suoraa vastausta siihen, olisiko valta STEAlla, poliitikoilla vai järjestöillä itsellään. Lisäksi ehdotuksesta saattaa syntyä tilanteita, joissa järjestöt pyrkivät vaikuttamaan seuraaviin teemoihin ja mahdollisiin koordinaatiohankkeisiin, mikä voi lisätä järjestöjen keskinäistä kilpailua ja vahvistaa entisestään niiden järjestöjen asemaa, joilla on käyttää resursseja tällaiseen vaikuttamiseen.

Lisäksi, mikäli tavoitteena on muodostaa riittävän yhteinen ymmärrys teeman sisällöstä, on vaarana, että avustuksiin jää katvealueita (esim. tiettyjä, spesifimpiä kohderyhmiä koskevat asiat), joihin ei tartuta. Vaarana myös on, ettei eri järjestöjen erityisosaamista hyödynnetä riittävästi.

Vähemmistöryhmät on huomioitava avustusten jakamisessa myös tulevaisuudessa

LSKL nostaa esille huolen siitä, että raportissa ei huomioida riittävästi erilaisia vähemmistöihin tai marginaaleihin kuuluvia ihmisryhmiä. Tällaisia ryhmiä ovat mm. pakolaislapset, lapset joiden äidinkieli on muu kuin suomi tai ruotsi, seksuaali- tai sukupuolivähemmistöön kuuluvat, paperittomat ja ihmiskaupan uhrin sekä vammaiset lapset ja heidän perheensä, joiden tukemiseksi järjestöissä on paljon osaamista ja ymmärrystä. Järjestöjen tuki voi olla korvaamatonta myös monissa harvemmin eteen tulevissa elämäntilanteissa tai kriiseissä, kuten lapsen kuolema tai synnytyksen jälkeinen masennus.

Laissa sosiaali- ja terveysalan yhdistysten ja säätiöiden rahoituksesta edellytetään, että avustettavan toiminnan tulee osaltaan tukea ihmisten yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja perusoikeuksien toteutumista. Ottaen huomioon miten keskeisistä yhteiskunnallisista haasteista näissä on kyse, tulisi niiden näkyä myös painotuksissa, mikäli teemoittaiseen avustusjärjestelmään päädytään. Joka tapauksessa on tärkeää, että yhdenvertaisuuden ja syrjimättömyyden vahvistaminen näkyy selkeämmin myös avustusten

jakamisessa. Lisäksi järjestöille tulisi tarjota tukea yhdenvertaisuus- ja syrjimättömyysnäkökulmien parempaan tunnistamiseen ja huomioimiseen omassa toiminnassaan.

Järjestöt toteuttavat suuren osan kaikesta väkivallan ehkäisy- ja auttamistyöstä. On tärkeää, että perheitä tuetaan väkivallattomaan kasvuympäristöön ja lapsuuteen. Selvityshenkilön raportin selkeä puute on, ettei tätä järjestöjen tekemää väkivaltatyön arvoa ole nähty. Selvityshenkilö on nostanut raportissa esiin väkivallan vähentämiseen liittyvän toiminnan esimerkkinä muusta erityisen tärkeästä toiminnasta. Järjestöt eivät pelkästään työskentele väkivallan vähentämisen parissa, vaan pystyvät esimerkiksi myös auttamaan väkivaltaa jo kohdanneita uhreja. Tällainen toiminta voi olla erittäin merkittävä tuki henkilölle, jonka turvallisuuden tunne on vaarantunut esimerkiksi lähisuhdeväkivallan seurauksena.

Selvityshenkilö on kiinnittänyt raportissaan huomiota siihen, että osa toiminnasta on ns. harmaalla vyöhykkeellä sen suhteen, onko kyseessä julkisen sektorin järjestämistä kuuluva toiminto vai yleishyödyllistä toimintaa, kuten vanhempien päihteiden käytön seurauksena riskissä olevien vauvaperheiden palvelut. LSKL kannattaa, että tällaisten erittäin haavoittuvassa olevien saama tuki turvataan joko julkisen puolen rahoittamana palveluna tai järjestöjen avulla. Vaikka järjestöjen toiminnan ei tulisi paikata huonosti toimivia julkisia palveluita, toimii se usein julkisten palveluiden jatkeena ja esimerkiksi palveluiden kehittämistyötä tehdään usein yhteistyössä järjestöjen kanssa. On myös huomattava, että järjestöillä voi olla mahdollisuus tavoittaa toiminnallaan myös sellaisia ryhmiä, joita julkinen sektori ei tavoita.

Lisäksi huomautamme, että päihdehaittojen torjunta on huomioitu raportissa hyvin kapeasti. Ongelma on todellinen ja vakava. Tästä kertoo osaltaan se, että nuorten huumekuolemat lähes kaksinkertaistuivat vuonna 2023 (lähde: [Tilastokeskus](#)). Myös alkoholin väärinkäyttö aiheuttaa laajoja haittoja perheissä. Näiden haasteiden torjumiseen järjestöissä on vahvaa osaamista.

Vaikuttavuuden mittaamisen on perustuttava luotettaviin mittareihin

Raportin lähtökohtana on vaikuttavuusperustaisuus ja vaikuttavuustavoitteiden asettaminen. LSKL näkee toiminnan vaikuttavuuden tärkeänä lähtökohtana järjestöjen toiminnalle. Käsitteenä vaikuttavuus on kuitenkin laaja, kuten myös sen arviointi. Jotta vaikuttavuustavoitteita voidaan mitata, tarvitaan luotettava mittaristo. Kansallisessa lapsistrategiassa tarkasteltiin viime vaalikaudella lasten hyvinvoinnin mittareita. Selvityksessä kävi ilmi, että erilaisia mittareita on satoja. Tietoja kerätään eri lähteistä ja ne päivittyvät eri tahtiin. Maantieteellisesti tarkasteltuna tiedot eivät siis välttämättä ole vertailukelpoisia keskenään.

Raportissa ehdotetaan, että teemoittaisten vaikuttavuusmittareiden luomisen lisäksi STEA voi auttaa järjestöjä määrittämään toimintokohtaisia mittareita ja mittaamisen tapoja. Tässä riskinä on se, että silloin syntyy monen tasoista mittarointia. On mietittävä tarkkaan, miten mittarit kytkeytyvät toisiinsa ja miten prosessi pysyy hallinnassa. Mittaristossa on huomioitava erilaisista taustoista tulevat lapset, jotta voidaan luotettavasti arvioida sitä, millainen toiminta on vaikuttavaa. Vaikuttavuuden arviointiin liittyvien haasteiden vuoksi esimerkiksi STEAn avustusprosesseissa arvioidaan avustetun toiminnan tuloksia ja vaikutuksia vaikuttavuuden sijaan. Tässä STEAn raportointikäytännöt ovat jo tällä hetkellä edellä verrattuna

moneen muuhun avustusprosessiin. LSKL pitää lähtökohtaa siitä, että avustukset perustuvat toiminnan tulosten ja tuloksellisuuden osoittamiseen, kannatettavana. Samoin on tärkeä huolehtia, että mm. STEA voi myös jatkossa tarjota järjestöille riittävästi tukea toiminnan tuloksellisuuden osoittamiseen.

Vaikuttavuuden osoittamisessa suuri haaste on se, miten voidaan osoittaa erityisesti järjestöjen toiminnan vaikuttavuus, kun toiminta olennaisesti kytkeytyy julkisiin palveluihin ja yhteiskunnalliseen kehitykseen. Esimerkiksi nykyisenkaltaisessa yhteiskunnallisessa tilanteessa, jossa hallituksen toteuttamien sopeutustoimien vaikutukset järjestöjen toiminnan kohderyhmiin, esimerkiksi lapsiin ja perheisiin, ovat suuret, olisi hyvin hankalaa osoittaa, mitkä lasten ja perheiden hyvinvoinnissa tapahtuvista muutoksista aiheutuvat järjestöjen toiminnasta ja mitkä muusta toiminnasta / päätöksenteosta.

Järjestöjen autonomiaa ei pidä hukata

Sosiaali- ja terveysjärjestöillä on vankka ymmärrys siitä, miten erilaisista taustoista tulevia ihmisiä voidaan auttaa. Järjestötyön yksi keskeinen piirre on se, että toiminta lähtee perheiden tarpeista, minkä lisäksi järjestöt voivat toimia joustavasti ja ketterästi, jolloin perheitä autetaan kokonaisvaltaisemmin. Aktiivinen ja elinvoimainen kansalaisyhteiskunta on myös keskeinen osa toimivaa demokraattista yhteiskuntaa, eikä sen toimintamahdollisuuksia tule rajoittaa rahoituksen ohjaamisella enempää kuin on välttämätöntä.

Mikäli jatkossa STEA-avustukset jaettaisiin teemoittain ja nämä teemat määriteltäisiin ilman, että järjestöt voivat suoraan itse vaikuttaa niihin, vie se järjestöjen autonomiaa kauemmas. Ei pidä olettaa, että järjestöt voisivat suoraan tarttua ongelmiin, jotka on muualla määritelty.

Järjestöihin kertyy paljon tietoa ja ymmärrystä ihmisten arjesta. Tämän takia järjestöillä onkin ollut merkittävä tehtävä yhteiskunnan epäkohtien esiin nostamisessa ja kokemusta ketterästä ratkaisujen hakemisesta ja kehittämisestä. Selvityshenkilön raportissa tätä työtä ei kuitenkaan ole huomioitu. Järjestöt ovat Suomessa olennainen osa moniäänistä kansalaisyhteiskuntaa.

Raportissa viitataan useammassa kohdassa järjestöjen toiminnan päällekkäisyyteen. On tärkeää, että jatkotyöskentelyssä käydään järjestöjen kanssa tiivistä vuoropuhelua siitä, mikä on aidosti ja todennettavasti päällekkäistä toimintaa, ja millaisia toimia näissä tilanteissa voidaan tehdä yhteistyön tiivistämiseksi.

Hyvinvointialueiden jakamat avustukset pohdittava huolellisesti

Selvityshenkilö ehdottaa raportissaan, että hyvinvointialueiden jakamat avustukset (noin 15 milj. euroa) siirretään osaksi STEAn jakamia avustuksia. LSKL suhtautuu ehdotukseen varauksella. Vaikka hyvinvointialueiden jakamat avustukset ovat verrattain pieniä, niillä on voitu vastata juuri sen alueen tarpeisiin yhdessä järjestöjen kanssa. Vaikka hyvinvointialueiden hallinnollinen taakka kevenisi hieman siirron myötä, kannattaa LSKL enemmän sitä, että hyvinvointialueiden avustusten jakamisen käytäntöjä kehitetään kuin ettei hyvinvointialueiden olisi jatkossa mahdollista jakaa avustuksia.

Yhteistyö järjestöjen kanssa terveyden ja hyvinvoinnin edistämässä on hyvinvointialueiden lakisääteinen tehtävä. Järjestöjen tarjoama apu ja tuki täydentävät hyvinvointialueen omia palveluita, ja tämän yhteistyön edellytykset on tärkeä turvata myös jatkossa. Perhekeskukset ovat toimiva esimerkki siitä, että kun tuodaan yhteen julkinen, kolmas sektori ja muun muassa uskonnollisten yhteisöjen toiminta, voidaan niin alueellisesti kuin paikallisesti yhdessä vahvistaa lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia sekä ratkaista jo syntyneitä haasteita.

Raportissa myös ehdotetaan, että STEAn paikallisen toiminnan nykyisen kaltaisesta avustamisesta luovutaan vuoden 2026 jälkeen. Paikallisella toiminnalla tarkoitetaan toimintaa, jonka suunnitellun toimeenpanoalueen väestömäärä on alle 35 000 henkilöä. LSKL kiinnittää huomiota siihen, että järjestöjen toiminnan on oltava jatkossakin mahdollista myös pienemmillä paikkakunnilla. Nyt kun järjestöjen avustustoimintaa ollaan uudistamassa, olisi hyvä paikka arvioida koko avustusjärjestelmän kokonaisuus huomioiden niin valtakunnallinen, alueellinen kuin paikallinen taso, ja yhteensovittaa ne niin, että kokonaisuudesta tulisi selkeä. Monet järjestöt ovat nostaneet esille, että tällä hetkellä mm. hyvinvointialueiden ja kuntien avustuskäytännöissä ja -prosesseissa on suurta vaihtelua. Mikäli uudistusprosessiin lähdetään, tulee se tehdä tiiviissä yhteistyössä kaikilla eri tasoilla toimivien järjestöjen kanssa.

Innovoinnin ja uuden kehittämisen on jatkossakin oltava mahdollista

Järjestöissä on myös kehitetty ja ylläpidetty erilaisia menetelmiä, joiden avulla tukea on voinut tarjota. On tärkeää, että jatkossakin voidaan innovoida ja kehittää esimerkiksi uusia työskentelymalleja lasten, nuorten ja perheiden parissa työskentelyyn. Järjestöt ovat tuottaneet sote-kentälle täydentäviä ratkaisuja, joita julkinen sektori on voinut hyödyntää.

LSKL kiinnittää huomiota myös investointiavustusten lakkauttamiseen. Esimerkiksi lasten leiritoiminnan leirikeskusten hankkeita on rahoitettu investointiavustuksilla. Jotta tällainen toiminta voi jatkua, tulisi pohtia miten jatkossa tällaisia hankkeita voisi rahoittaa, jotta lapsille ja nuorille voidaan tarjota mielekästä tekemistä.

Järjestöjen varallisuuden ja oman varainhankinnan huomioiminen

Selvityshenkilö ehdottaa raportissaan järjestöjen varallisuuden huomioimista, mutta ehdotus jättää edelleen paljon kysymyksiä. Varallisuuden eri muotoja sekä niiden vaikutuksia avustuksiin ei ole raportissa juuri avattu.

Raportissa ehdotetaan myös, että varainhankinnan tuotot otetaan huomioon vuoden viiveellä avustuksen hakijan varallisuutta arvioitaessa. On kuitenkin tärkeää, että järjestöillä on kannuste hankkia rahoitusta myös ulkopuolelta. Lisäksi huomioon tulee ottaa se, ovatko varainhankinnalla hankitut varat tosiasiallisesti osoitettavissa ja käytettävissä työhön, johon avustusta haetaan. Esimerkiksi kansainvälisten järjestöjen Suomen osastojen varainhankinnan kautta hankituista varoista osa ohjataan pääsääntöisesti kansainvälisen järjestön toimintaan.